

Bijlage bij het ministerieel besluit van 1 april 2022 tot goedkeuring van het inspectieprotocol asbestinventarisatie

INSPECTIEPROTOCOL ASBESTINVENTARISATIE

INHOUDSOPGAVE

1	Termen	2
2	Inleiding	3
3	Opmaak asbestinventaris.....	3
3.1	Vorbereiding asbestinventaris	3
3.1.1	Opdrachtafbakening en -overeenkomst	3
3.1.2	Vrijwillig, aanvullend onderzoek	4
3.1.3	Veilige en toegankelijke eigendom	4
3.2	Afbakenen van de te inventariseren constructie, het inspectiegebied en de onderzoeksbeperkingen	5
3.2.1	Te inventariseren constructies	5
3.2.2	Afbakenen inspectiegebied	6
3.2.3	Afbakenen onderzoeksbeperkingen	9
3.3	Te inspecteren materialen	11
3.3.1	Inspecteerbare materialen	11
3.3.2	Niet-inspecteerbare materialen	12
3.3.3	Andere materialen	12
4	Verplichtingen asbestdeskundigen	13
4.1	Inspanningsverplichtingen	13
4.1.1	Zorgvuldigheid en veiligheid	13
4.1.2	Verplicht vooronderzoek	13
4.1.3	Verplicht plaatsbezoek	13
4.2	Richtlijnen monsternamen	14
4.3	Richtlijnen foto's	20
4.4	Basisuitrusting	21
4.5	Risico-evaluatie omtrent asbestveiligheid	21
4.5.1	Materiaalrisico	21
4.5.2	Buitenschiltoepassingen bestaande uit asbestcement	26
4.5.3	Niet-hechtgebonden toepassingen met een laag risico	27
4.5.4	Asbesthoudende afvalstoffen	27
4.6	Risicobeheersmaatregelen	27
5	Gebruik databank.....	28
5.1	Invoer inspectiegegevens in de databank	28
5.2	Aflevering, raadpleging en ontsluiting van een asbestinventarisatetest via de databank	29
5.3	Verwerking inspectiegegevens in databank	30
6	Bijlagen	32

1 TERMEN

Voor de gebruikte termen in dit document wordt verwezen naar de definities zoals opgenomen in artikel 3 van het Materialendecreet.

Bijkomende termen die in dit document gebruikt worden en als dusdanig moeten worden gelezen:

1. asbestdeskundige: gecertificeerd asbestdeskundige inventarisatie;
2. opdrachtgever: persoon die de opdrachtovereenkomst ondertekent, dit kan de eigenaar zijn of een aangeduide gevolmachtigde;
3. Welzijnswet: Wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk;
4. Codex over het welzijn op het werk: bevat alle uitvoeringsbesluiten van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk (met uitzondering van het koninklijk besluit van 25 januari 2001 betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen);
5. databank: centrale databank asbestinventarisatie van de OVAM die onder meer als webtoepassing gebruikt wordt voor het ingeven van asbestinventarisatiegegevens en het beheren en afleveren van asbestinventarisatetesten;
6. TCR: toegankelijke constructie met risicobouwjaar;
7. pleisterwerk: pleisterwerk aan muren, plafonds, steunpalen, trappen, en gelijkaardige dragers;
8. crepi: pleisterwerk aan buitenschiltoepassingen
9. waarneembaar (en hiervan afgeleide woorden): het potentiële asbestverdachte materiaal of de ruimte waarin het potentiële asbestverdachte materiaal zich bevindt kan (in theorie) onderzocht worden, i.e. zonder andere afdekkende materialen te moeten beschadigen of demonteren. Volgende zaken worden niet gezien als beschadigen of demonteren:
 - a. opheffen (behalve uitsorteren of opscheppen);
 - b. verwijderen stukje verf, coating, behang, flexibele dunne laag kunststof of textiel;
 - c. monsternamen met inherente schade;
 - d. het aantreffen van een bestaande beschadiging of opening;
10. vast te stellen (en hiervan afgeleide woorden): waarneembare materialen of ruimtes die auditief en/of visueel kunnen worden onderzocht zonder onderzoeksbeperking;
11. identificatie: het bepalen van het asbesthoudend of het niet-asbesthoudend karakter van een asbestverdacht materiaal;
12. inspecteerbaar: vast te stellen materiaal waarvan identificatie en risico-evaluatie mogelijk is.
13. asbestlabo: De identificatie van de aanwezigheid van asbest in een materiaal via laboanalyse is enkel geldig indien deze uitgevoerd werden door een op het ogenblik van de analyse door de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (FOD WASO) erkend asbestlaboratorium voor identificatie van asbest in materialen. Een lijst van erkende laboratoria is terug te vinden op de website van de FOD WASO (http://www.werk.belgie.be/asbest_in_materialen.aspx). Laboanalyse uitgevoerd in een periode zonder erkenning (onder meer verlopen of geschorst) zijn niet geldig.

2 INLEIDING

Het inspectieprotocol is de standaardprocedure die de asbestdeskundige moet volgen voor het opmaken van een asbestinventaris en de gegevensrapportage ervan in de databank.

3 OPMAAK ASBESTINVENTARIS

3.1 VOORBEREIDING ASBESTINVENTARIS

3.1.1 Opdrachtafbakening en -overeenkomst

Opdrachtafbakening

Om een asbestinventarisatetest te bekomen volstaat een niet-destructief onderzoek met het oog op een normaal gebruik van het gebouw.

Bij een niet-destructief onderzoek worden waarneembare asbestverdachte materialen opgespoord en/of bemonsterd zonder deze en andere materialen te demonteren of beschadigen. Schade die inherent is aan monsternames, valt onder de noemer van niet-destructief onderzoek, zolang deze schade geen risico's met zich kan meebrengen bij het verdere normale gebruik van het gebouw en zolang het monsternamepunt veilig kan worden achtergelaten.

(Grootschalige) herstellings-, renovatie- of afbraakwerken, waarbij mogelijk (ingesloten) materialen beschadigd of blootgelegd worden, vallen niet onder een normaal gebruik van het gebouw.

Voor de eigendomsinformatie van de TCR kan de asbestdeskundige zich enkel beroepen op de door de eigenaar (of diens gevolmachtigde) aangeleverde informatie. De asbestdeskundige blijft verantwoordelijk voor het beoordelen van de bruikbaarheid van de verkregen gegevens. Indien de asbestdeskundige vaststelt dat op de betrokken eigendom geen asbestinventarisatetestplicht rust, meldt hij aan de eigenaar dat er geen noodzaak is tot het uitvoeren van een asbestinventaris om een asbestinventarisatetest te bekomen.

De bewijslast om aan te tonen dat een constructie, of een deel ervan, een recenter bouwjaar heeft dan 2000, ligt bij de eigenaar.

Bij conflict of twijfel tussen documenten en/of vaststellingen ter plaatse, primeren de feitelijke vaststellingen ter plaatse door de asbestdeskundige en hanteert de asbestdeskundige een worst-case benadering en beschouwt hij de toegankelijke constructie als een constructie met risicobouwjaar.

Opdrachtovereenkomst

Een door beide partijen ondertekende opdrachtovereenkomst bewijst het mandaat van de opdrachtgever aan de asbestdeskundige om voor de betrokken eigendom een asbestinventaris uit te voeren om een asbestinventarisatetest te bekomen of om een asbestinventaris te raadplegen. De asbestdeskundige laadt een kopie van de ondertekende opdrachtovereenkomst op in de databank asbestinventarisatie. De

opdrachtovereenkomst moet minimaal de elementen bevatten die zijn opgenomen in het sjabloon opdrachtformulier in bijlage 1 van het inspectieprotocol.

Als de eigenaar op de hoogte is of behoort te zijn over de aanwezigheid van ingesloten of bedekte asbesthoudende materialen, meldt hij dit aan de asbestdeskundige en wordt dit opgenomen in de opdrachtovereenkomst. Indien de eigenaar geen kennis heeft over dergelijke materialen, dan bezorgt de eigenaar aan de asbestdeskundige een verklaring op eer niet op de hoogte te zijn of behoren te zijn van ingesloten of bedekte asbesthoudende materialen. Deze verklaring op eer wordt in bijlage mee opgenomen in de opdrachtovereenkomst.

3.1.2 Vrijwillig, aanvullend onderzoek

Elke opdrachtgever kan de asbestdeskundige vrijwillig vragen om aanvullend onderzoek uit te voeren. Dit zijn onderzoeksinspanningen die niet nodig zijn om een asbestinventarisatetest te bekomen en dus de asbestdeskundige ook niet standaard zal uitvoeren. De asbestdeskundige is echter wel verantwoordelijk voor de correcte uitvoering van dit aanvullend onderzoek en de correcte invoer ervan in de databank. De opdracht tot een vrijwillig, aanvullend onderzoek moet beschreven staan in de opdrachtovereenkomst.

Destructief onderzoek

De asbestdeskundige voert standaard een niet-destructief onderzoek uit conform de inspanningsverplichtingen beschreven in het inspectieprotocol. De opdrachtgever kan de asbestdeskundige verzoeken ook destructief te werk te gaan voor het geheel of voor delen van een eigendom, bijvoorbeeld met het oog op toekomstige werken.

Asbestinventaris werkgever

Werkgevers hebben vanuit de federale arbeidswetgeving (Codex over het welzijn op het werk) de plicht over een asbestinventaris te beschikken van de plaatsen waar ze werknemers tewerk stellen. Dit om de werknemers te vrijwaren van blootstellingsrisico's.

De opdrachtgever kan de asbestdeskundige verzoeken om extra materialen en constructies te onderzoeken die buiten het toepassingsgebied van het asbestinventarisatetest vallen maar die wel onderzocht moeten worden binnen het kader van de werkgeversverplichting.

Aanvullende monsternames

Voorafgaand aan asbestverwijderingswerken, (afbraak-, renovatie-)werken of sloop kan het opportuun zijn om via extra (zo nodig destructieve) monsternames visuele identificaties te bevestigen of voor grote lijntrajecten of oppervlaktes de identificatie te verfijnen tot de effectief asbesthoudende zones. De opdrachtgever kan de asbestdeskundige verzoeken om deze aanvullende monsternames uit te voeren.

3.1.3 Veilige en toegankelijke eigendom

Bij de opmaak van de opdrachtovereenkomst wijst de asbestdeskundige de eigenaar er op dat onveilige situaties of ontoegankelijkheden kunnen leiden tot een onderzoeksbeperking. Onderzoeksbeperkingen worden opgenomen in een "beperkingsfiche" tenzij de eigenaar de onderzoeksbeperking kan wegnemen. De asbestdeskundige wijst de eigenaar er ook op dat een kortetermijnonderzoeksbeperking leidt tot het niet kunnen finaliseren van de asbestinventaris voor het bekomen van een asbestinventarisatetest.

3.2 AFBAKENEN VAN DE TE INVENTARISEREN CONSTRUCTIE, HET INSPECTIEGEBIED EN DE ONDERZOEKSBEPERKINGEN

3.2.1 Te inventariseren constructies

Algemeen

Overeenkomstig artikel 33/9, §1 en 33/14 van het Materialendecreet moeten eigenaars van een TCR bij overdracht of tegen 2032 beschikken over een asbestinventarisatetest.

Uitsluitingsfiche

Constructies of constructiedelen die volledig gebouwd zijn na 2000, en zich in het inspectiegebied bevinden, worden uitgesloten van verdere inspectie. De constructie(delen) wordt/worden dan opgenomen in een 'uitsluitingsfiche'. Voor een gerenoveerde TCR moet de asbestdeskundige op basis van de vaststellingen ter plaatse en de beschikbare bewijsdocumenten oordelen of bepaalde constructiedelen of -elementen van vóór 2001 nog behouden werden. Die delen en elementen vallen dan wel binnen de te inspecteren materialen. Voor deze delen en elementen mag er geen uitsluitingsfiche voor worden opgesteld.

Bouwjaar bepalen

Het bouwjaar zoals opgenomen in de kadastrale legger is het referentiebouwjaar om te evalueren of de constructie een risicobouwjaar heeft en primeert steeds op andere informatiebronnen. In het kadaster wordt het bouwjaar geregistreerd op het moment dat een nieuw gebouw in gebruik wordt genomen.

Indien het referentiebouwjaar niet gekend is op basis van een kadastrale legger, kunnen nog 3 categorieën van documenten gebruikt worden om het bouwjaar van een toegankelijke constructie te bepalen, maar moet er een correctiejaar worden bijgeteld:

- I) cat I: documenten na oplevering van de werken: vermelde bouwjaar + 0 jaar;
- II) cat II: documenten tijdens de uitvoering van de werken vermelde bouwjaar +1 jaar;
- III) cat III: documenten voor de uitvoering van de werken: vermelde bouwjaar +2 of +3 jaar (zie hieronder).

Indien meerdere documenten uit categorie I, II en III beschikbaar zijn, primeert het document uit de laagste categorie.

De documenten worden als volgt gecategoriseerd:

Cat. I documenten na oplevering van de werken (+0 jaar):

- facturen van aannemers;
- formulieren voor fiscale aftrek of aanvraagdossiers voor premies of subsidies (op basis van datum van goedkeuring of uitvoering);
- proces-verbalen van voorlopige of definitieve oplevering;
- EPB-verslag;
- post-interventiedossier.

Cat. II documenten tijdens de uitvoering van de werken (+1 jaar):

- bouwjaar af te leiden van constructiedelen die niet werden gewijzigd sinds de oplevering;
- uitvoeringsplannen;

- lastenboeken, meetstaten of aanbestedingsplannen;
- offertes of bestelbonnen;
- verslagen of proces-verbalen van de algemene vergadering van mede-eigenaars;
- aannemingsovereenkomsten;
- werfverslagen of vorderingsstaten;
- facturen van bouwmaterialen of leveringsbonnen;
- foto's genomen tijdens de uitvoering van de werken.

Cat. III documenten voor de uitvoering van de werken (+2 of +3 jaar):

- stedenbouwkundige vergunning: +2 jaar;
- aanvraag van de stedenbouwkundige vergunning: +3 jaar.

Indien het kadaster geen bouwjaar vermeldt en er geen bewijsdocumenten beschikbaar zijn om het bouwjaar aan te tonen, wordt de toegankelijke constructie als een constructie met risicobouwjaar beschouwd.

Richtlijnen grondoppervlakte

Onder de grondoppervlakte wordt verstaan: de loodrechte, horizontale projectie op het maaiveld van het dak gemeten aan de buitenzijden.

Indien in één inspectiegebied meerdere TCR's aanwezig zijn met een grondoppervlakte kleiner dan 20 m² dan moet de som van de individuele grondoppervlaktes van de TCR's kleiner zijn dan 20 m² om vrijgesteld te zijn van de verplichting om over een asbestinventarisatetest te beschikken.

De som van de aanwezige TCR's op één inspectielocatie bepaalt of een asbestinventarisatetest nodig is, namelijk indien de gesommeerde grondoppervlaktes gelijk is aan of groter is dan 20 m².

Heeft een individuele TCR een grondoppervlakte kleiner dan 20 m², maar maakt het bouwkundig deel uit van een grotere toegankelijke constructie (van één of meerdere andere eigenaren) met een grondoppervlakte gelijk aan of groter dan 20 m², dan geldt de noodzaak van een asbestinventarisatetest per individuele TCR in de toegankelijke constructie en een asbestinventarisatetest apart voor de mede-eigendom.

De verantwoordelijkheid om de grondoppervlakte van de TCR('s) na te gaan ligt bij de eigenaar.

3.2.2 Afbakenen inspectiegebied

Op basis van de eigendomsinformatie die de asbestdeskundige van de eigenaar ontvangt, bepaalt de asbestdeskundige één of meerdere inspectiegebieden. De richtlijnen hiervoor verschillen naargelang de aanleiding voor de opmaak van het asbestinventarisatetest een overdracht is dan wel de generieke plicht.

Een asbestinventarisatetest doet steeds uitspraak over één enkel inspectiegebied. Omgekeerd kan er per inspectiegebied ook maar één asbestinventarisatetest opgemaakt worden, met uitzondering van een facultatieve opsplitsing gevraagd door de eigenaar bij het opmaken van een asbestinventaris naar aanleiding van de generieke plicht.

Basisrichtlijn inspectiegebied

De algemene richtlijn is dat voor een inspectiegebied het volgende geldt, het mag:

- 1) enkel constructies en niet-constructies (tuin, akker, veld, roerende goederen,...) van éénzelfde eigenaar bevatten (enige uitzondering geldt voor de gemeenschappelijke delen van een mede-eigendom);
- 2) slechts één wooneenheid bevatten;
- 3) maar één inspectielocatie omvatten;
- 4) geen constructies en niet-constructies bevatten die op niet-aangrenzende percelen liggen, waarbij het tussenliggende perceel van een andere eigenaar is

Een inspectiegebied zal op de kaart ruimtelijk geïdentificeerd worden door constructies en niet-constructies die gelegen zijn op het perceel (of op aangrenzende percelen) waarop de TCR, die onderwerp uitmaakt van het asbestinventarisatetest, zich bevindt.

Het inspectiegebied moet ook alfanumeriek worden geïdentificeerd. Dit gebeurt via de inspectielocatie.

Gebouwen zijn toegankelijke constructies. Gebouwen worden op de kaart van het inspectiegebied opgedeeld in hoofdgebouwen en bijgebouwen. Gebouwen kunnen zelf onderverdeeld worden in gebouweenheden. Gebouweenheden die een residentieel karakter hebben zijn wooneenheden. Het gemeenschappelijk deel van een gebouw is ook een gebouweenheid.

Inspectielocatie

Een inspectielocatie kan bestaan uit één van volgende mogelijkheden:

- postadres (gemeente, straat, huisnummer);
- postadres + busnummer;
- postadres + meerdere busnummers;
- een perceelsnummer (+ optioneel liggingsadres).

Een asbestinventarisatetest voor de gemeenschappelijke delen kan worden opgesteld voor een deel van een gebouw, een volledig gebouw of meerdere gebouwen en bijhorende constructies en niet-constructies.

Er mag maar één inspectielocatie worden gekozen in de databank.

Op een kadastraal perceel waar een hoofdgebouw en een bijgebouw aanwezig zijn die elk op zich tot een apart inspectiegebied behoren mag voor het bijgebouw als inspectielocatie een adres worden gebruikt dat is gelinkt aan het hoofdgebouw of perceel. Er moeten dan wel extra adresdetails worden toegevoegd in de databank.

Indien er geen adressen gelinkt zijn aan het perceel waar het bijgebouw zich op situeert, wordt gebruik gemaakt van het perceelnummer om een bijgebouw te identificeren. Er kan ook een liggingsadres worden ingegeven.

Wooneenheid

Een wooneenheid beschikt over de nodige woonvoorzieningen om autonoom te functioneren en heeft een eigen afsluitbare toegang vanaf de openbare weg, een erf of een gedeelde circulatieruimte. De minimale nodige woonvoorzieningen zijn:

- woonruimte (met slaapruijnte);
- een eigen toilet;
- een eigen bad of douche;
- een eigen keuken of kitchenette.

Niet-aangrenzende percelen

Wanneer een eigendom bestaat uit constructies en/of niet-constructies op meerdere percelen en deze percelen zijn gescheiden door een perceel van een andere eigenaar, dan vormen de constructies en niet-constructies gelegen op de niet-aangrenzende percelen afzonderlijke inspectiegebieden.

De aanwezigheid van een servitutedeweg of erfdienstbaarheid is geen andere eigendom en dus geen aanleiding om inspectiegebieden op te delen.

Gemeenschappelijke delen van een mede-eigendom

In het geval van mede-eigendom vormen minstens de constructiedelen en niet-constructiedelen die toegankelijk zijn zonder het betreden van private ruimtes een afzonderlijk inspectiegebied en zijn ze voorwerp van een afzonderlijk asbestinventarisatetest. De asbestdeskundige duidt in de databank ondubbelzinnig en leesbaar aan welke gemeenschappelijke delen werden onderzocht.

De basisakte en het reglement van de mede-eigendom (statuten van het gebouw) beschrijven de gemeenschappelijke (gemene) gebouwdelen en de privatieve gebouwdelen. Voor het inspectiegebied van de gemeenschappelijke delen is het uitgangspunt dat dit alle delen omvat waarvoor de asbestdeskundige geen toegang nodig heeft via een privaat deel, m.a.w. de inspectie kan gebeuren zonder dat individuele eigenaars toegang moeten verlenen tot het gebouwdeel. De opdrachtgever kan evenwel de asbestdeskundige vragen alsook gemeenschappelijke delen te onderzoeken die enkel toegankelijk zijn via privatieve delen. De opdrachtgever verzorgt in dat geval ook de toegankelijkheid van de desbetreffende delen.

In het geval van opsplitsing van één eigendom in twee of meer inspectiegebieden (asbestinventarisatetesten), is een afzonderlijk asbestinventarisatetest voor de gemeenschappelijke delen verplicht. In het geval een gebouw onder één eigendom uit meerdere gebouweenheden bestaat, heeft de eigenaar de keuze ze samen op te nemen in één asbestinventarisatetest of ze op te delen in verschillende asbestinventarisatetesten, waarbij in beide gevallen maximaal één wooneenheid per asbestinventarisatetest wordt opgenomen. Een opdeling in twee of meerdere inspectiegebieden heeft dan als consequentie dat voor de gemeenschappelijke delen een apart asbestinventarisatetest wordt opgemaakt.

Aanleiding generieke plicht

De eigenaar mag verzoeken dat het inspectiegebied facultatief opgedeeld wordt in meerdere inspectiegebieden (en dus meerdere asbestinventarisatetesten). De asbestdeskundige moet dan oordelen welke constructies onder éénzelfde eigendom functioneel tot hetzelfde inspectiegebied horen. Een wooneenheid kan echter nooit worden opgedeeld.

Aanleiding overdracht

Bij overdracht wordt het inspectiegebied bepaald door het voorwerp van de overdracht op voorwaarde dat voldaan is aan de basisrichtlijnen betreffende de afbakening van het inspectiegebied.

3.2.3 Afbakenen onderzoeksbeperkingen

Onderzoeksbeperkingen worden verplicht gerapporteerd in een beperkingsfiche.

Niet vast te stellen

Waarneembare ruimtes of materialen (met uitzondering van roerende goederen andere dan afvalstoffen) die de asbestdeskundige omwille van een onveiligheid of ontoegankelijkheid niet kon vaststellen conform de inspanningsverplichtingen rapporteert de asbestdeskundige als een onderzoeksbeperking.

Het niet-destructief onderzoek wordt enerzijds gevoerd vanaf het inspectiegebied en anderzijds vanaf vrij toegankelijke openbare domeinen, conform de inspanningsverplichtingen. Waarneembare ruimtes die enkel vast te stellen zijn via overige locaties, vormen een te rapporteren onderzoeksbeperking.

Niet inspecteerbaar

Vast te stellen asbestverdachte materialen waarvan identificatie mogelijk is, maar risico-evaluatie niet, rapporteert de asbestdeskundige ook als een onderzoeksbeperking in een beperkingsfiche.

Vast te stellen asbestverdachte materialen die na identificatie niet-asbesthoudend blijken te zijn (waardoor risico-evaluatie niet nodig is, worden opgenomen in een bronfiche.

De volgende asbestverdachte vezelcementen buitenschiltoepassingen worden opgenomen in een bronfiche, zelfs indien de risico-evaluatie niet (voldoende) kan plaatsvinden. De asbestdeskundige vult in dergelijk geval de risico-evaluatie in de databank naar best vermogen in. Het gaat om:

- Dak- en gevelbedekking
 - Lei, shingle
 - Plaat
 - Golfplaat
 - Nok, windveer boeiboord
- Dakgoot
- Rookgaskanaal
- Schouwhoed, ventilatiekap (anti-windval)
- Hemelwaterafvoerkanaal

Identificatie van een materiaal kan enkel via:

- vaststelling en expertise (asbesthoudend);
- bewijsdocumenten + bevestiging via vaststelling en expertise (asbesthoudend of niet-asbesthoudend);
- laboanalyse door erkend asbestlabo (asbesthoudend of niet-asbesthoudend).

'Asbestverdacht' wordt beschouwd als 'asbesthoudend' zoals bepaald in artikel 12, §4 van het Materialendecreet.

Een weigering van de eigenaar om een monster te nemen is geen onderzoeksbeperking. Indien de asbestdeskundige het materiaal als asbestverdacht beschouwt en een monster moet nemen om het als niet-asbesthoudend te kunnen identificeren, dan blijft het (indien geen monsternamen mag of kan) materiaal gewoon asbest(verdacht) en kan het niet niet-asbesthoudend verklaard worden.

Tijdelijke of permanente onderzoeksbeperking

Een onderzoeksbeperking kan tijdelijk of permanent van aard zijn.

Een *permanente onderzoeksbeperking* is structureel.

Het vergt een bouwkundige ingreep of is niet te verhelpen binnen het normale gebruik van het gebouw of de normale beheers- en onderhoudscycli of een vergelijkbare stilstand bij industriële installaties.

Ruimtes met een hoogte lager dan 1,50 m vormen een permanente onderzoeksbeperking.

Een *tijdelijke onderzoeksbeperking* is niet structureel en gelinkt aan een tijdelijke situatie en kan dus door of in opdracht van de eigenaar verholpen worden. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen:

- korte termijn: te verhelpen voorafgaand aan het plaatsbezoek of voorafgaand aan een aanvullend plaatsbezoek:
 - binnen een redelijke termijn na de constatacie;
 - proportioneel t.o.v. de aard van de beperking: technisch haalbaar en uitvoerbaar tegen een redelijke kostprijs;
- middellange termijn: alle andere onderzoeksbeperkingen die niet permanent en niet korte termijn zijn.

De asbestdeskundige bepaalt, in overleg met de eigenaar en afhankelijk van de situatie, of het een korte- of middellange termijn onderzoeksbeperking betreft en motiveert dit in de databank.

Volgende situaties kunnen onder meer worden beschouwd als een tijdelijke onderzoeksbeperking:

- een situatie waarbij de asbestdeskundige terecht beargumenteert dat de uitvoering van de opdracht niet overeenstemt met de bepalingen opgenomen in de Welzijnswet;
- slotvaste toegangspoort, -deur of -luik;
- materiaal in opslag;
- overwoekerende vegetatie;
- ruimtes die zich hoger bevinden dan 3,50 m, te rekenen vanaf een vaste ondergrond.

Ruimtes, materialen en platformen die zich op een hoogte $\leq 3,50$ m bevinden vanaf een vaste ondergrond zijn fysiek bereikbaar waarbij het niet kunnen aanraken, bemonsteren, betreden of opheffen van deze elementen geen geldige onderzoeksbeperkingen betreffen.

Een asbestdeskundige die geen werknemer is, kan zich ook beroepen op de bepalingen in de Welzijnswet om een onderzoeksbeperking in te roepen.

In de beperkingsfiche in de databank kan de asbestdeskundige kiezen tussen een tijdelijke of een permanente onderzoeksbeperking. Onder 'tijdelijke' wordt begrepen de

tijdelijke onderzoeksbeperkingen met middellange termijnkarakter. Indien er kortetermijnonderzoeksbeperkingen zijn, mag de asbestdeskundige de asbestinventaris op de databank niet finaliseren vooraleer de eigenaar de kortetermijnonderzoeksbeperking heeft opgelost en de deskundige de betrokken ruimtes of materialen heeft kunnen onderzoeken.

Persoonlijke fobieën en allergieën van de asbestdeskundigen vormen nooit een aanvaardbare onderzoeksbeperking. In dit geval laat de asbestdeskundige zich vervangen om het inspectiegebied of delen ervan te inspecteren voor de opmaak van een asbestinventaris.

Het betreden van een potentieel asbestgecontamineerde ruimte of het nemen van een monster van asbestverdacht materiaal zijn veiligheidsrisico's inherent aan de inspectie en vallen binnen de standaard inspanningsverplichtingen. De asbestdeskundige maakt gebruik van de geschikte uitrusting (waaronder de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen) tijdens de asbestinventarisatie, schat de veiligheidsrisico's in en toetst deze af aan de Welzijnswet. De asbestdeskundige motiveert in de databank waarom in bepaalde gevallen het veiligheidsrisico te groot is.

3.3 TE INSPECTEREN MATERIALEN

Als uitgangspunt zijn de te inspecteren materialen alle asbestverdachte materialen in het inspectiegebied ongeacht of ze waarneembaar zijn, vast te stellen zijn en/of inspecteerbaar zijn. De omstandigheden ter plaatse tijdens de asbestinventarisatie bepalen of de te inspecteren materialen effectief inspecteerbaar zijn of niet. We maken daarom een onderscheid tussen inspecteerbare en niet-inspecteerbare materialen.

Roerende goederen

Het onderzoeken van roerende goederen valt buiten de scope van de te inspecteren materialen om een asbestinventarisatetest te bekomen. Enkel indien de eigenaar vrijwillig de scope van het onderzoek laat verruimen in de opdrachtovereenkomst, worden asbestverdachte materialen in roerende goederen gerapporteerd via een fiche roerende goederen.

3.3.1 Inspecteerbare materialen

Algemeen

Inspecteerbare materialen worden opgenomen in een bronfiche.

Afvalstoffen

Afvalstoffen zijn een subcategorie van niet-constructies aanwezig in het inspectiegebied. Kan de asbestdeskundige niet beoordelen of het gaat om een afvalstof dan beschouwt hij het roerend goed niet als afvalstof en neemt hij ze (optioneel) op:

- in een fiche roerende goederen, indien ze inspecteerbaar zijn;
- in een adviesfiche, indien ze niet inspecteerbaar zijn.

Het inventariseren van asbesthoudende afvalstoffen is geen doel op zich, maar een gevolg van de inspectieplicht van het inspectiegebied. Waarneembare afvalstoffen rapporteert een asbestdeskundige in een afvalfiche wanneer hij ze kan vaststellen en wanneer hij de categorie van gebondenheid kan beoordelen. Indien vaststelling en/of

beoordeling categorie van gebondenheid niet mogelijk is, neemt hij ze op in een beperkingsfiche indien het niet gaat om een afdruiptzone.

Afdruiptzone

Hemelwater dat afdruipt van verweerde asbestcementen dak- en/of gevelbekleding neemt resten van asbestcement (asbestdeeltjes en asbestvezelbundels) mee. De asbestdeskundige rapporteert de visuele vaststelling van een afdruiptzone via een afdruiptzonefiche in het geval dat hemelwater van een asbestcementen dak- en/of gevelbekleding afdruipt op een onderliggende bodemlaag, al dan niet puin- of afvalhoudend en bestaande uit minimaal 25 vol% grond.

Meegespoelde resten van een asbestcementen dak- en/of gevelbekleding kunnen achterblijven en accumuleren in het slib/sediment van (horizontale) afvoerkanalen en reservoirs. Indien de asbestdeskundige dit slib/sediment visueel kan vaststellen, rapporteert hij dit via een afvalfiche. In de bronfiche voor de asbestcementen dak- of gevelbekleding duidt de asbestdeskundige de juiste adviesmaatregelen aan inzake het gebruik van het afspoelende hemelwater en het reinigen van het slib/sediment. Indien hij dit niet kan vaststellen neemt hij dit op in een beperkingsfiche en optioneel in een adviesfiche.

3.3.2 Niet-inspecteerbare materialen

Niet-inspecteerbare materialen zijn vast te stellen asbestverdachte materialen waarvan wel identificatie maar geen risico-evaluatie mogelijk is. Niet-inspecteerbare constructies worden opgenomen in een beperkingsfiche in de databank. Niet-inspecteerbare niet-constructies worden optioneel opgenomen in een adviesfiche.

3.3.3 Andere materialen

De asbestdeskundige gebruikt een beperkingsfiche en optioneel een adviesfiche in de databank voor waarneembare materialen die niet vast te stellen zijn.

De asbestdeskundige gebruikt optioneel een adviesfiche:

- bij het willen beschrijven van niet-asbestverdachte materialen;
- bij het willen beschrijven van niet-waarneembare asbestverdachte materialen.

Een adviesfiche wordt opgemaakt op basis van:

1. redelijk vermoeden: op basis van expertise en ervaring kan de asbestdeskundige de vermoedelijke aanwezigheid van een asbesthoudend materiaal rapporteren;
2. bewijsdocumenten: in een bewijsdocument kan melding gemaakt worden van een asbesthoudend materiaal;
3. aanvaarde literatuurstudies: bv. verweringsresten van asbestcementen dak- en gevelbekleding.

4 VERPLICHTINGEN ASBESTDESKUNDIGEN

4.1 INSPANNINGSVERPLICHTINGEN

4.1.1 Zorgvuldigheid en veiligheid

Een zorgvuldige en veilige monstername gebeurt volgens de richtlijnen in dit inspectieprotocol. De asbestdeskundige respecteert minstens volgende elementen:

- het monster wordt persoonlijk genomen door de asbestdeskundige;
- het monster is representatief voor het asbestverdachte materiaal;
- er worden voldoende monsters genomen voor het betrokken asbestverdachte materiaal;
- de asbestdeskundige gebruikt geschikt gereedschap;
- het monster wordt correct verpakt;
- het monster krijgt een unieke code dat ook vermeld wordt op het op te maken plan;
- bij de monstername neemt de deskundige de nodige maatregelen om veilig een monster te kunnen nemen:
 - zowel veilig voor zichzelf als voor mogelijke personen in de omgeving;
 - bij de monstername neemt de asbestdeskundige de nodige maatregelen om een mogelijke asbestvezelvrijgave tijdens en na de monstername zo laag als mogelijk te houden;
 - de asbestdeskundige mag geen bijkomende risico's veroorzaken of achterlaten door onjuiste monstername voor het verdere normale gebruik van de constructie;
- het monsternamepunt wordt duurzaam ingekapseld of afgedekt;
- het gebruikte gereedschap wordt gereinigd of er wordt gebruik gemaakt van wegwerpgereedschap;
- er mag geen andere dan voor de monstername inherente schade, aangebracht worden tenzij de monstername deel uitmaakte van een aanvullend destructief onderzoek (zoals beschreven in de opdrachtovereenkomst):
 - in een standaard niet-destructief onderzoek dient de te bemonsteren toepassing voldoende functioneel te blijven.

4.1.2 Verplicht vooronderzoek

Het moment van ondertekening van de opdrachtovereenkomst legt vast wat het opdrachtmandaat van de asbestdeskundige is, wat het inspectiegebied is en wat de ter beschikking gestelde informatie is.

In het vooronderzoek analyseert de asbestdeskundige alle aangereikte informatie in functie van een correcte uitvoering van de asbestinventarisatie.

4.1.3 Verplicht plaatsbezoek

Algemeen

De asbestdeskundige is altijd verplicht minimaal één volledige, fysieke rondgang ter plaatse uit te voeren voor:

- de opmaak van een asbestinventarisatetest;
- de actualisatie van een asbestinventarisatetest;
- de splitsing van een asbestinventarisatetest.

Voor asbestinventarissen opgemaakt vóór de inwerkingtreding van het inspectieprotocol en in het kader van een raamcontract met de OVAM, kan de asbestdeskundige de gegevens van de bestaande asbestinventaris overnemen zonder nieuw plaatsbezoek indien deze zijn opgemaakt in de geest van het inspectieprotocol en waarbij:

- het inspectiegebied onderzocht werd;
- een correcte materiaalidentificatie werd gehanteerd;
- de uitvoering van de risico-evaluatie in de databank mogelijk is;
- de uitspraak over asbestveilige toestand mogelijk is.

Indien nodig moet de asbestdeskundige voor de hiaten een aanvullend plaatsbezoek uitvoeren. De asbestdeskundige blijft verantwoordelijk voor de gegevens die hij in de databank rapporteert.

Actualisatie asbestinventarisatetest

Indien slechts een deel van het inspectiegebied moet worden geactualiseerd naar aanleiding van een gewijzigde toestand moet de asbestdeskundige toch controleren of de overige delen van het inspectiegebied zich in dezelfde toestand bevinden zoals beschreven in de te actualiseren asbestinventarisatetest. Na actualisatie wordt er immers een nieuw asbestinventarisatetest afgeleverd dat een uitspraak doet over het gehele inspectiegebied met een nieuwe geldigheidstermijn.

De asbestdeskundige kan bij de actualisatie van een asbestinventarisatetest verwijderde asbestbronnen rapporteren op basis van de eigen vaststelling ter plaatse, al dan niet aangevuld met ontvangen bewijsdocumenten.

Verplichte handelingen plaatsbezoek

De verplichte handelingen zijn de fysieke handelingen die de asbestdeskundige tijdens de inspectie ter plaatse moet uitvoeren voor de opmaak van een asbestinventaris tot het bekomen van een asbestinventarisatetest. De verplichte handelingen beogen de inspecteerbare materialen te inventariseren aan de hand van niet-destructief onderzoek.

Indien de eigenaar vrijwillig via de opdrachtovereenkomst de opdracht gaf tot aanvullend onderzoek dan zullen mogelijk meer handelingen nodig zijn dan de hier vermelde verplichte handelingen.

Uitvoeren plaatsbezoek

In de bronfiche in de databank geeft de asbestdeskundige de hoeveelheid inspecteerbaar asbesthoudend materiaal in. Gecontamineerd materiaal of in se asbestvrij materiaal dat een eenheid vormt met het asbesthoudend materiaal wordt buiten beschouwing gelaten voor het bepalen van de hoeveelheid inspecteerbaar asbesthoudend materiaal.

4.2 RICHTLIJNEN MONSTERNAME

Algemeen

De asbestdeskundige heeft een resultaatsverbintenis en géén middelenverbintenis om inspecteerbare asbestverdachte materialen te identificeren als 'asbesthoudend' dan wel als 'niet-asbesthoudend'. Dit geeft de asbestdeskundige echter geen vrijgeleide om onnodig veel monsters te nemen. Verschillende materialen kunnen audiovisueel en op basis van ervaring en expertise beschouwd worden als niet-asbestverdacht.

Een materiaal kan beschouwd worden als niet-asbestverdacht materiaal als deze beoordeling met zekerheid mogelijk is op basis van:

- vaststelling en expertise van de asbestdeskundige
- bewijsdocumenten + bevestiging door vaststelling en expertise van de asbestdeskundige

Monstername (laboanalyse door asbestlabo) is het enige identificatiemiddel om asbestverdachte materialen als niet-asbesthoudend te identificeren. De asbestdeskundige kan op eigen verantwoordelijkheid gebruik maken van een bestaande asbestanalyses uitgevoerd door een asbestlabo om een asbestverdacht materiaal te identificeren als niet-asbesthoudend.

Onderstaande opsomming geeft de materialen mee die steeds te beschouwen zijn als asbestverdacht en waarvoor steeds een monstername en laboanalyse noodzakelijk is indien de asbestdeskundige ze als 'niet-asbesthoudend' wil identificeren. Indien geen monstername uitgevoerd wordt, kan de asbestdeskundige dit asbestverdachte materiaal enkel identificeren als 'asbesthoudend/asbestverdacht' in de databank.

Asbestverdachte materialen waarvan monstername en laboanalyse verplicht is om als niet-asbesthoudend te identificeren:

- elk asbestverdacht materiaal dat de asbestdeskundige wil identificeren als niet-asbesthoudend
- platen type "Pical", asbestboard
- zwarte lijmlaag
- relatief harde en/of pasta-achtige mastiek of kit
- bitumen, roofing, teer
- spuitlagen, bevolking
- thermisch isolerend materiaal, indien het waarneembare materiaal asbestverdacht is
 - indien het vastgestelde materiaal asbestverdacht is, wordt een monstername tot op de primaire drager uitgevoerd
- pleisterwerk, indien het vastgestelde materiaal asbestverdacht is
 - indien het waarneembare materiaal asbestverdacht is, wordt een monstername tot op de primaire drager uitgevoerd
- crepi
- tegellijm faiencetegels

Hoe monstername uitvoeren?

In het kader van het niet-destructief onderzoek, kan de asbestdeskundige opteren voor een materiaal- en/of kleefmonster bij vast te stellen en fysiek bereikbaar asbestverdacht materiaal. Overige vormen van monstername zijn niet verplicht.

De genomen monsters worden elk in een individuele verpakking gestopt, om kruisbesmetting tegen te gaan. De gereedschappen voor deze monsternemingen dienen voor eenmalig gebruik, of ze moeten na elke monstername worden schoongemaakt om kruisbesmetting te voorkomen.

Elke locatie waar een monster genomen werd, wordt aangeduid op plannen. Het is belangrijk de locatie van de monstername met een eenduidige code op te nemen. Deze code wordt ook opgenomen op de plannen.

De asbestdeskundige voert bij een niet-destructief onderzoek standaard enkel monsternames uit van vast te stellen en fysiek bereikbaar asbestverdacht materiaal. Overige tussenliggende, al dan niet asbestverdachte, lagen tot aan de primaire drager, worden optioneel bemonsterd als aanvullend onderzoek. Uitzonderingen hierop vormen thermische isolatie en pleisterwerk. Bij deze twee toepassingen dient een monstername te worden uitgevoerd tot op de primaire drager.

De databank beoogt één inspecteerbaar materiaal met eenzelfde bindmiddel per bronfiche in te voeren, ook indien meerdere inspecteerbare materialen aan elkaar werden bevestigd. Indien de asbestdeskundige geen afzonderlijke monsters kan nemen van aan elkaar gemonteerde asbestverdachte materialen, dient hij alsnog meerdere bronfiches te voorzien en zo nodig de codering van het ene genomen monster handmatig op te splitsen. De relatie tussen deze bronfiches wordt dan beschreven aan de hand van het notatieveld.

Representatief monster

Er is een representatieve hoeveelheid monstervolume nodig.

Afhankelijk van de aard en het type van het materiaal dient een minimale hoeveelheid te worden bemonsterd (monsterinhoud) om de detectiemogelijkheden van asbestvezels in het asbestlabo te optimaliseren. De hoeveelheid materiaal is gebaseerd op een gemiddeld voorkomen van asbestconcentraties per type materiaal.

Bij kleefmonsters hangt het aantal af van de te onderzoeken gecontamineerde oppervlakte. Per kleefmonster wordt gericht op een donkerkleurige tape met een klevende zijde van ca. 8 cm x 4 cm.

Mengmonster

Indien in dit inspectieprotocol melding wordt gemaakt van een mengmonster betekent dit dat het mengmonster door het labo als één monster geanalyseerd moet worden en niet per deel(punt)monster. Bij het bezorgen van het monster aan het asbestlabo wordt duidelijk vermeld dat het gaat om een mengmonster.

Het maximale aantal individuele monsters per mengmonster wordt zo gekozen dat de detectiegrens per mengmonster niet te hoog is. Voor materialen met een te verwachten lage concentratie aan asbestvezels mogen maximaal 3-5 individuele monsters uit dezelfde toepassing worden gegroepeerd in één mengmonster.

Aantal monsters

Het aantal te nemen monsters per asbestverdacht materiaal hangt af van de hoeveelheid, van het voorkomen en van de variatie in samenstelling van de materialen. De asbestdeskundige houdt ook rekening met eventuele herstellingen.

Een beperkt aantal monsters volstaat om te bepalen of een materiaal asbesthoudend is, maar er kunnen meer monsters nodig zijn om te garanderen dat een materiaal geen asbest bevat. Voor homogene materialen volstaat één monster om de aard van een materiaal vast te stellen, op voorwaarde dat men zeker is dat hetzelfde materiaal werd gebruikt.

Voorafgaand aan asbestverwijderingswerken, (afbraak)werken of sloop kan het opportuun zijn om via extra (destructieve) monsternames audiovisuele identificaties te bevestigen of voor grote lijntrajecten of oppervlaktes de identificatie te verfijnen om onnodig hoge verwijderkosten te vermijden.

Tabel: aantal monsters van asbestverdachte materialen

Onderstaande tabel geeft aan hoeveel monsters genomen moeten worden indien een monstername nodig is om een asbestverdacht materiaal als niet-asbesthoudend te identificeren.

Asbestverdachte materiaal	Minimale monstername
Elk overig asbestverdacht materiaal dat niet expliciet is opgenomen in deze tabel	één monster per representatief deel
Spuitlagen – bevolking	Per representatief deel: <ul style="list-style-type: none"> - op dragende structuren, wanden, plafonds, steunpalen, trappen en gelijkaardige dragers : één monster per vleugel of verdieping waarop het materiaal is aangebracht - andere toepassingen: één monster
Thermische leidingisolatie in gips	Aantal mengmonsters, elk bestaande uit 2 monsters, per homogene* lengte: <p><20 m: 1 van de rechte stukken + 1 aan de bochten</p> <p>20-50 m: 2 van de rechte stukken + 1 aan de bochten</p> <p>50-100 m: 3 van de rechte stukken + 1 aan de bochten</p> <p>>100 m: 3 + 1 per extra 50 m van de rechte stukken + 1 aan de bochten</p> <p>(*) Afwijkende delen (herstellingen) worden analoog apart bemonsterd. De locatie van de monsternames vormt een representatieve weerspiegeling van het voorkomen van het thermisch isolerend materiaal aan de leidingen. Andere toepassingen met thermisch isolerende gipsisolatie (bv. expansievat) worden apart bemonsterd.</p>
Tegellijm faiencetegels	één mengmonster per toepassing: bv. muurtegels, vloertegels, plint <p>Indien meerdere ruimten met dezelfde toepassing: 1 mengmonster per gelijke toepassing voor elke 4-6 ruimten.</p>
Pleisterwerk	De monstername is een steekproef om de aanwezigheid van asbest vast te stellen. Het vergt mogelijk meer

monsternames om de effectief asbesthoudende zones af te bakenen (aanvullend onderzoek).

wooneenheden:

1 mengmonster van het pleisterwerk aan wanden (of gelijkaardig) van de volgende zones: in een individuele ruimte, in een natte ruimte (badkamer, keuken), stookplaats, trappenhal

1 mengmonster van het pleisterwerk aan plafonds (of gelijkaardig) van volgende zones: in een individuele ruimte, in een natte ruimte (badkamer, keuken), stookplaats, trappenhal

(gemeenschappelijke delen) overige residentieel en niet-residentieel

1 mengmonster van het pleisterwerk aan wanden (of gelijkaardig) per verdiep van volgende zones: gang, individuele ruimtes, natte ruimte

1 mengmonster van het pleisterwerk aan plafonds (of gelijkaardig) per verdiep van volgende zones: gang, individuele ruimtes, natte ruimte

1 mengmonster per trappenhal van het pleisterwerk aan wanden, plafonds en onderzijde trap (of gelijkaardig)

1 mengmonster per stooklokaal van het pleisterwerk aan wanden en plafonds (of gelijkaardig)

Herstel na monstername

De asbestdeskundige stemt voorafgaand aan het plaatsbezoek af met de opdrachtgever (opdrachtovereenkomst) hoe het herstel van het monsternamepunt (in voorkomend geval) na monstername zal gebeuren. De asbestdeskundige moet sowieso het monsternamepunt achterlaten in een toestand waarbij geen asbestvezels kunnen vrijkomen en geen bijkomende risico's veroorzaken of achterlaten door onjuiste monstername voor het verdere gebruik van de constructie. Om het risico op asbestvezelvrijgave te minimaliseren, dient op een redelijke wijze het monsternamepunt duurzaam te worden gefixeerd of ingekapseld.

Er wordt niet van de asbestdeskundige verwacht het monsternamepunt esthetisch te herstellen en hiervoor de nodige (vul)materialen bij te hebben. De asbestdeskundige moet de opdrachtgever hierover vooraf wel informeren. De asbestdeskundige vermeldt, indien gevraagd door de eigenaar, dat indien de eigenaar het monsternamepunt later wenst te herstellen (opvullen, verven), het materiaal dat werd gebruikt om de locatie duurzaam in te kapselen, omzichtig en met bevochtiging moet worden verwijderd.

Laboanalyses

De laboanalyses worden uitgevoerd door een asbestlabo.

De asbestdeskundige is verantwoordelijk voor:

- een correcte en representatieve monstername en aanlevering van het te analyseren materiaal aan het asbestlabo of aan een derde die contractueel instaat voor de aanlevering aan het asbestlabo;
- een duidelijke omschrijving van het materiaal (aandacht voor meerlagige materialen, mengmonsters etc.);
- het bepalen van de categorie van gebondenheid en de bindmiddelen monster op basis van vaststellingen tijdens het plaatsbezoek en het verslag van de laboanalyses.

Het erkende asbestlabo is verantwoordelijk voor:

- de juiste bepaling van de aan- of afwezigheid van asbest in het aangeleverde monster conform de erkenning;
- de bepaling van de asbestsoort.

De asbestdeskundige mag bestaande laboanalyses overnemen voor de identificatie indien:

- het genomen monster representatief is en overeenkomt met het asbestverdachte materiaal;
- er geen tegenspraak is met de eigen vaststellingen;
- er geen tegenspraak is met recentere laboanalyses;
- ze werden uitgevoerd door een op dat ogenblik door de FOD WASO erkend asbestlaboratorium voor identificatie van asbest in materialen.

Laboanalyses uitgevoerd op monsters genomen door een asbestdeskundige primeren op laboanalyses waarvan de monsters niet door een asbestdeskundige werden genomen.

Extrapoleren van gegevens

Bij identieke constructies heeft de asbestdeskundige de optie om data van bepaalde asbestverdachte materialen te extrapoleren. Constructies die in eenzelfde bouwphase werden opgetrokken volgens eenzelfde lastenboek (bv. sociale woningen) zijn normaliter in oorsprong bij oplevering identiek op het vlak van toegepaste bouwmaterialen voor wat de basisstructuur betreft. Na de ingebruikname kennen deze constructies echter vaak een verschillende evolutie inzake aangebrachte, ingesloten of verwijderde materialen (inrichting, herstellingen, renovaties).

De asbestdeskundige kan in de databank de gegevens van een opgemaakt asbestinventarisatetest als vertrekpunt gebruiken voor de asbestinventarisatie van dergelijke gelijkaardige constructies.

Voorwaarde is dat de gelijkaardige constructies eenzelfde eigenaar kennen die de opdracht via de opdrachtovereenkomst hiervoor heeft gegeven en dat de te extrapoleren materialen ter plaatse worden vastgesteld. De asbestdeskundige moet dus nog steeds elke individuele constructie conform het inspectieprotocol ter plaatse onderzoeken. De efficiëntiewinst situeert er zich in dat de asbestdeskundige bij de rondgang kan focussen op afwijkingen en gegevens van gelijkaardige materialen uit reeds opgemaakte inventarissen eenvoudig kan ophalen.

Voor heterogene, in-situ aangebrachte materialen kan binnen éénzelfde gebouw en dus ook voor gelijkaardige constructies het asbesthoudende karakter verschillen. Dit kan ook gelden voor homogene materialen, omdat bv. tijdens de bouwperiode zowel asbesthoudend als niet-asbesthoudend materiaal werd gebruikt voor eenzelfde toepassing (vb. zwarte lijm of mastiek).

Bij extrapolatie van tegellijm (faiencetegels) en pleisterwerk bij wooneenheden dient minstens 25% van de gelijkaardige constructies te worden bemonsterd aan de hand van monsters zoals hierboven beschreven.

Voor overige asbestverdachte materialen kan een representatieve monstername zoals beschreven hierboven in één constructie dus volstaan, indien de asbestdeskundige gelijkaardige materialen vaststelt in de andere gelijkaardige constructies.

4.3 RICHTLIJNEN FOTO'S

Voor de opmaak van een asbestinventaris en het bekomen van een asbestinventarisattest, dient de asbestdeskundige situerings- en detailfoto's te nemen en op te laden in de databank. Indien van toepassing, betreffen deze foto's afbeeldingen van (asbestverdachte) materialen, onderzoeksbependingen, overzichtsfoto's per binnen- en buitenruimte en situationele verduidelijkingen.

De asbestdeskundige moet, op een redelijke wijze en met begrip voor de privacy van anderen, zoveel als mogelijk de volgende elementen vermijden op de fotoafbeelding:

- (afbeeldingen van) personen;
- (huis)dieren;
- verwijzingen naar private of publieke bedrijven en organisaties;
- persoonlijke materialen.

De asbestdeskundige mag de foto's enkel gebruiken in het kader van de asbestinventarisatie.

De asbestdeskundige deelt aan de hand van de opdrachtovereenkomst op voorhand aan de eigenaar mee, dat er, met inbegrip van respect voor de privacy, foto's worden genomen met inachtneming van de hierboven beschreven criteria. De opdrachtgever wordt aanbevolen om persoonlijke elementen te verwijderen of te verbergen voorafgaand aan het plaatsbezoek, zolang dit geen asbestverdachte materialen betreffen en zolang dit niet leidt of niet kan leiden tot onderzoeksbependingen.

De opdrachtgever wordt geacht de gebruiker van de te onderzoeken constructie op de hoogte te brengen van deze fotorichtlijnen en akkoord te gaan met de beschreven uitvoeringsmodaliteiten bij het ondertekenen van de opdrachtovereenkomst.

Voor de inspectiefiches dienen de foto's minstens:

- als hulpmiddel voor de lokalisering van het asbestverdachte materiaal (in een zone of ruimte). De deskundige let er bij het nemen van de foto op dat de plaats waar het monster werd genomen, kan worden herkend;
- als bewijs van de omstandigheden voor de identificeerbaarheid van het verdachte materiaal (waarneembaarheid, noodzaak monstername);
- als bewijs ter ondersteuning van de beoordeling van de inspecteerbaarheid: visuele identificatie en risico-evaluatie (toestand materiaal), meestal verplicht close-up en overzichtsbeeld;
- als bewijs voor de eenvoudig bereikbaarheid en ter ondersteuning van de verstrekte adviezen (beheer, verwijderingsmethodiek...).

In onderstaande tabel wordt het minimaal aantal foto's opgesteld per type fiche. Deze foto's worden opgenomen in het asbestinventarisatietest. Er mogen per fiche extra foto's worden genomen maar deze foto's zullen enkel digitaal raadpleegbaar zijn in de databank.

Onderdeel	Fotorichtlijnen
bronfiche	<p>Minimaal één situeringsfoto en één close-upfoto waarop tegelijk of afzonderlijk volgende zaken zichtbaar zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - situering (drager) in constructie, constructiedeel...; - omstandigheden (rondom) bron; - eenvoudig bereikbaarheid; - materiaaloppervlakte en/of zijkant-breukvlak (patronen, vezelbundels, textuur...); - representatieve toestand van het materiaal (in goede staat, lokale beschadiging, zwaar beschadigd...) - situering (drager) langsheen constructie onder dakrand; - omstandigheden (rondom) bron.
Afvalfiche	<p>Idem bronfiche</p> <p>Bij gemengd afval: meest representatieve afvaltypes</p>
Afdruipzonefiche	Minimaal één foto, optioneel extra foto van de bron van de afdruipzone
fiche roerende goederen	Idem bronfiche, uitgezonderd eenvoudig bereikbaarheid
uitsluitingsfiche, beperkingsfiche	Minimaal 1 situeringsfoto
adviesfiche	Minimaal één situeringsfoto waarop tegelijk of afzonderlijk de situering (drager) in constructie, het constructiedeel... zichtbaar zijn

4.4 BASISUITRUSTING

De asbestdeskundige is voorzien van de geschikte uitrusting om aan zijn inspanningsverplichtingen te kunnen voldoen. Het ontbreken of niet functioneren ervan is geen geldige onderzoeksbeperking.

4.5 RISICO-EVALUATIE OMTRENT ASBESTVEILIGHEID

De asbestveiligheid van het inspectiegebied wordt bepaald aan de hand van de volgende criteria:

- het materiaalrisico;
- de aanwezigheid van buitenschiltoepassingen bestaande uit asbestcement;
- de aanwezigheid van eenvoudig bereikbare niet-hechtgebonden asbesthoudende toepassingen met laag risico;
- de aanwezigheid van asbesthoudende afvalstoffen.

4.5.1 Materiaalrisico

Voor elke aangetroffen asbestverdacht of asbesthoudend materiaal wordt het materiaalrisico automatisch berekend aan de hand van het standaardmodel in de databank, op basis van de parameters die werden ingevoerd door de asbestdeskundige. Enkel voor afvalstoffen wordt er geen materiaalscore berekend. Een materiaal kan onder de volgende categorieën vallen.

1. zeer laag materiaalrisico en/of zeer lage kans op vezelvrijgave;
2. laag materiaalrisico en/of lage kans op vezelvrijgave;
3. verhoogd materiaalrisico en/of verhoogde kans op vezelvrijgave;
4. hoog materiaalrisico en/of hoge kans op vezelvrijgave.

Categorieën 1 en 2 worden beschouwd als materialen met een laag risico zoals opgenomen in het Materialendecreet. Categorieën 3 en 4 worden beschouwd als materialen met een niet-laag risico.

Alle constructies die materialen bevatten met een niet-laag risico zijn niet-asbestveilig. Voor afvalstoffen wordt het materiaalrisico niet bepaald.

Het standaardmodel bestaat uit vijf parameters:

1. categorie van gebondenheid;
2. asbestsoort;
3. afschermingsgraad;
4. toestand;
5. asbestconcentratie.

De gebruiksgraad van het inspectiegebied is geen parameter voor de risico-evaluatie in het niet-destructief onderzoek.

Categorie van gebondenheid

De gebondenheid bepaalt in welke mate de asbestvezels (in het materiaal in oorsprong) gebonden zitten. De asbestdeskundige bepaalt de categorie van gebondenheid op basis van het bindmiddel waaruit de aangetroffen asbesttoepassing hoofdzakelijk bestaat. Elke asbesttoepassing bestaat in meer of mindere mate uit een bindmiddel waarin weinig tot heel veel asbestvezels in vermengd werden. Ook mengsels van bindmiddelen kunnen voorkomen.

Bindmiddelen bestaande uit lijm, kunststof, cement of bitumen zijn sterke bindmiddelen die een asbesthoudend materiaal (in oorsprong) hechtgebonden maken. Is vooral een ander bindmiddel dan de voormelde vier gebruikt dan is de gebondenheid veel minder. In dat geval kan de asbesttoepassing toch onder categorie 2 of misschien zelfs 3 geplaatst worden.

Categorie I: hechtgebonden in oorsprong	Materialen waarbij de vezels stevig gebonden zijn in een bindmiddel dat (nagenoeg) uitsluitend bestaat uit cement, kunststof, bitumen, lijm of een gelijkwaardige mengeling hiervan. Een (zeer) beperkte bijmenging is mogelijk
Categorie 2: niet-hechtgebonden met matrix	Gips-kalk, calciumsilicaat, karton-papier, vilt, kurk, mousse, andere niet behorende tot cat. I of III

Categorie 3: niet-hechtgebonden met weinig of geen matrix	Spuitasbest-bevloeking, textiel, koord, zuivere asbest...
---	---

Asbestsoort

Indien een laboanalyse beschikbaar is van het materiaal, staat de asbestsoort vermeld. Is dit niet het geval dan moet de voor het betrokken materiaal worst-case keuze gemaakt worden.

Alleen chrysotiel aanwezig	indien geen laboanalyse: keuze enkel mogelijk voor materialen van het type massal, kunststof vloertegels, zwarte tegellijm, textiel of koord en papier of karton
amfibool aanwezig, uitgezonderd crocidoliet	<ul style="list-style-type: none"> • al dan niet samen met chrysotiel aanwezig; • indien geen laboanalyse: keuze enkel mogelijk voor asbestboard (materialen van het type asbestboard – Pical), katten – mastiek, verf-coating en pleisterwerk
crocidoliet aanwezig	<ul style="list-style-type: none"> • al dan niet samen met andere asbestsoorten aanwezig; • indien geen laboanalyse: <ul style="list-style-type: none"> ○ alle materialen uitgezonderd deze vermeld bij de twee andere keuzemogelijkheden; ○ alle asbestcement uitgezonderd materialen van het type masal; ○ alle gips of kalkmaterialen uitgezonderd pleisterwerk

Afschermingsgraad van het gehele materiaal

De mate waarin een materiaal kan beschadigd worden en/of in contact staat met lucht en in het bijzonder sterkere luchtstromen heeft impact op het risico ervan.

De afschermingsgraad betreft de wijze waarop de origineel gefabriceerde asbesttoepassing achteraf, na het productieproces, werd bedekt, ongeacht of de toepassing als initiële geproduceerde versie al een asbestvrije afdeklaag bevatte.

Stootvaste afscherming of omkasting	De toepassing is volledig en luchtdicht afgeschermd van contact met binnenluchtstromen*, binnen- of buitenlucht door een stootvast materiaal.
Niet-stootvaste afscherming	De toepassing is volledig en luchtdicht afgeschermd van contact met binnen- of buitenlucht. Niet door een stootvast materiaal, maar wel door bedekking met een volledig intacte laag (geen schilfering) verf, coating, behang of folie. Het gaat enkel om een toepassing met een bedekkende laag die achteraf werd aangebracht.
Enkel randen niet afgeschermd, maar geen contact met binnenluchtstromen	De toepassing is enkel aan uiteinden of randen niet volledig en luchtdicht afgeschermd van contact met binnen- of buitenlucht door een volledig intacte laag of

	stootvast materiaal. Er zijn geen delen in contact met binnenluchtstromen.
Geheel of deels vrij aan de buitenlucht, maar geen contact met binnenlucht.	De toepassing is meer dan enkel aan uiteinden of randen in contact met buitenlucht door het ontbreken van een afscherming met een volledig intacte laag of stootvast materiaal. Er zijn geen delen in contact met binnenlucht .
Geheel of deels (ook) vrij aan de binnenlucht, maar geen contact met binnenluchtstromen	De toepassing is meer dan enkel aan uiteinden of randen in contact met binnenlucht door het ontbreken van een afscherming met een volledig intacte laag of stootvast materiaal. Er zijn geen delen in contact met binnenluchtstromen.
Geheel of deels (ook) vrij aan binnenluchtstromen	De toepassing is deels of geheel in contact met binnenluchtstromen door het ontbreken van een afscherming met een volledig intacte laag of stootvast materiaal. Hieronder valt ook de toepassing die enkel aan uiteinden of randen niet, door een volledig intacte laag of stootvast materiaal, afgeschermd is van contact met binnenluchtstromen.

Binnenluchtstromen: nagenoeg permanente, actief of passief gestuurde stroom van binnenlucht langsheen de toepassing. Voorbeelden: onderdelen van ventilatiekanalen, convectiestromingen (stijgende lucht verwarming), schachten (schouweffect),

Toestand van het materiaal

Indien de asbesthoudende toepassing meerdere (asbesthoudende en niet-asbesthoudende) lagen bevat, moet de deskundige de toestand van de meest beschadigde matrix in ogenschouw nemen.

<p>Onbeschadigd, niet verweerd. Keuze niet mogelijk voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • materiaal type Pical – asbestboard; • materiaal categorie III binding-matrix; • asbestcement buitenschiltoepassingen die niet van nabij geïnspecteerd konden worden. 	<p>Geen beschadiging of verwerking vast te stellen op het materiaaloppervlak en geen stofvorming.</p> <p>Geen vrije vezelbundels zichtbaar (ook niet rondom bevestigingspunten zoals schroefgaten).</p> <p>Geen vasthechting van (korst)mos of vegetatie (asbestcement buitentoepassingen).</p> <p>Het materiaal is nagenoeg in originele staat.</p>
<p>Licht beschadigd, licht verweerd. Intact materiaal type Pical – asbestboard of categorie III binding-matrix.</p>	<p>Lichte beschadiging of verwerking lokaal vast te stellen op het materiaaloppervlak: enkele lokale putjes, gaatjes, breuklijnen of barsten maar geen stofvorming of loskomen van stukjes.</p> <p>Lokaal, beperkt vrije vezelbundels zichtbaar, bijvoorbeeld aan bevestigingspunten zoals schroefgaten.</p>

	<p>Geen vasthechting van (korst)mos of vegetatie (asbestcement buitentoepassingen).</p> <p>Het materiaal is niet meer in originele staat.</p>
Matig beschadigd, matig verweerd.	<p>Matige beschadiging of verwerking vast te stellen op grote delen of het geheel van het materiaaloppervlak met beperkte stofvorming of lokaal loskomen van stukjes.</p> <p>Vrije vezelbundels zijn verspreid over op het oppervlak en op breukvlakken zichtbaar.</p> <p>Vasthechting van (korst)mos of vegetatie (asbestcement buitentoepassingen).</p> <p>Het materiaal behoudt nog wel zijn bindingssterkte.</p>
Zwaar beschadigd, zwaar verweerd	<p>Zware beschadiging of verwerking vast te stellen op grote delen of het geheel van het materiaaloppervlak (uiteen rafelen, verbrokkelen) met veelvuldige stofvorming en het loskomen van fragmenten.</p> <p>Vrije vezelbundels zijn verspreid over het oppervlak en breukvlakken zichtbaar.</p> <p>Vasthechting van (korst)mos of vegetatie (asbestcement buitentoepassingen).</p> <p>Het materiaal heeft zijn bindingssterkte verloren.</p>

Asbestconcentratie

De asbestdeskundige bepaalt in de databank of het asbesthoudend materiaal een lage of hoge asbestconcentratie bevat.

Lage asbestconcentratie	Op basis van de expertise van de asbestdeskundige bevat het asbestverdachte materiaal <50% asbestvezels.
Hoge asbestconcentratie	Op basis van de expertise van de asbestdeskundige bevat het asbestverdachte materiaal ≥50% asbestvezels

Materiaalscore

Elk van de hierboven beschreven vijf parameters heeft een cijfercode. De som van de scores voor categorie van gebondenheid (A) en asbestsoort (B) wordt vermenigvuldigd met de scores van de afschermingsgraad (C) en de toestand (D). Dit resultaat wordt vermenigvuldigd met de asbestconcentratie (E) om de materiaalscore van de toepassing te verkrijgen.

Materiaalscore = ((A+B)xCxD)xE.

A. <u>Categorie van gebondenheid</u>	Materiaalscore
Categorie 1: hechtgebonden in oorsprong	1
Categorie 2: niet-hechtgebonden met matrix	2

Categorie 3: niet-hechtgebonden met weinig of geen matrix 3

B. Asbestsoort

alleen chrysotiel 1

amfibool aanwezig, uitgezonderd crocidoliet 2

crocidoliet aanwezig 3

C. Afschermingsgraad

Stootvaste afscherming of omkasting 0,5

Niet stootvaste afscherming 1,2

Enkel randen niet afgeschermd maar geen contact met binnenluchtstromen 1,2

Geheel of deels vrij aan de buitenlucht 2,5

Geheel of deels (ook) vrij aan de binnenlucht 4

Geheel of deels (ook) vrij aan binnenluchtstromen 6

D. Toestand

Onbeschadigd, niet verweerd 1

Licht beschadigd, licht verweerd 2

Matig beschadigd, matig verweerd 5

Zwaar beschadigd, zwaar verweerd 10

E. Asbestconcentratie

Laag 1

Hoog 1,6

De verkregen materiaalscore bepaalt het materiaalrisico:

Materiaalrisico	Materiaalscore
Zeer laag materiaalrisico en/of zeer lage kans op vezelvrijgave	< 9
Laag materiaalrisico en/of verlaagde kans op vezelvrijgave	9 tot en met 24
Verhoogd materiaalscore en/of verhoogde kans op vezelvrijgave	25 tot en met 60
Hoge materiaalscore en/of hoge kans op vezelvrijgave	> 60

4.5.2 Buitenschiltoepassingen bestaande uit asbestcement

Een inspectiegebied met dak- en gevelbekledingen, dakgoten, rookgaskanalen, schouwhoed, ventilatiekap (anti-windval) en/of hemelwaterafvoerkanalen bestaande uit

asbestcement wordt als niet-asbestveilig beschouwd indien deze toepassingen zich aan de buitenzijde bevinden.

Het gaat limitatief om de volgende toepassingen:

- dak- en gevelbekleding:
 - lei, shingle
 - plaat
 - golfplaat
 - nok, windveer, boeiboord;
- dakgoot;
- rookgaskanaal;
- schouwhoed, ventilatiekap (anti-windval);
- hemelwaterafvoerkanaal.

Toepassingen situeren zich aan de binnen- of buitenzijde indien:

- binnen: een ruimte met een dak en minimaal 75% omsloten, ongeacht incidentele of tijdelijke openingen;
- buiten: alle andere ruimtes dan die begrepen onder de definitie van binnenruimte, met een gezamenlijke oppervlakte > 1 m²;
- sommige bronnen grenzen in hun geheel zowel aan de binnen- als buitenlucht: de databank ondervangt deze situatie met deze derde optie.

4.5.3 Niet-hechtgebonden toepassingen met een laag risico

Een inspectiegebied met een niet-hechtgebonden toepassing met laag risico, zoals hierboven bepaald, met uitzondering van pleisterwerk, die eenvoudig bereikbaar is, wordt beschouwd als niet-asbestveilig.

4.5.4 Asbesthoudende afvalstoffen

De eigenaar wordt geacht zich van de afvalstoffen te ontdoen. De databank voorziet geen optie om een materiaalscore te bepalen bij afvalstoffen. Een inspectiegebied met een eenvoudige bereikbare asbesthoudende afvalstof wordt automatisch beschouwd als niet-asbestveilig aangezien het niet mogelijk is om te bepalen of het om een laag of niet-laag risico afvalstof gaat.

4.6 RISICOBEBEERSMAATREGELN

Een inspectiegebied met eenvoudige bereikbare asbesthoudende materialen die aanleiding geven tot een niet-asbestveilige toestand, kan enkel asbestveilig verklaard worden na verwijdering van deze asbesthoudend materialen. Een uitzondering hierop is eenvoudig bereikbaar pleisterwerk met een niet-laag materiaalrisico. Hiervoor is het nemen van risicobeheersmaatregelen voldoende om asbestveilig te zijn.

Er mogen steeds risicobeheersmaatregelen genomen worden in afwachting van verwijdering. Het nemen van een risicobeheersmaatregel heeft echter geen invloed op de uitspraak over asbestveiligheid indien het asbesthoudend materiaal moet verwijderd worden om te kunnen spreken van een asbestveilig inspectiegebied.

5 GEBRUIK DATABANK

5.1 INVOER INSPECTIEGEGEVENS IN DE DATABANK

De asbestdeskundige voert de gegevens van de asbestinventarisatie in de databank in. De databank structureert de gegevens aan de hand van volgende inspectiefiches:

- bronfiche;
- afvalfiche ;
- beperkingsfiche;
- adviesfiche;
- uitsluitingsfiche;
- roerendgoedfiche;
- afdruiptzonefiche

De gegevens waarvoor een plan vereist is volgens de bepalingen van de databank, moeten op een ondubbelzinnige en leesbare manier worden gelokaliseerd op het desbetreffende plan.

Asbesthoudend pleisterwerk kan enkel in eenzelfde bronfiche worden beschreven indien het materiaal voorkomt in eenzelfde constructie en indien de risico-evaluatie gelijkwaardig is.

Thermische leidingisolatie in gips kan enkel in eenzelfde bronfiche worden beschreven als het materiaal voorkomt in eenzelfde zone.

Bij het invoeren van de gegevens in de databank houdt de asbestdeskundige rekening met de volgende elementen bij het deel betreffende de 'lokalisatie van de opdracht':

- bepalen inspectiegebied: alle opdrachtgerelateerde constructies worden aangeduid op de kaart van het inspectiegebied. Ontbrekende constructies worden hierop handmatig bijgetekend;
- afvalstoffen en roerende goederen die zich bevinden in of tegen een constructie worden aangeduid op een constructieplan;
- afvalstoffen en roerende goederen die fysiek gescheiden zijn van een constructie worden aangeduid op een plattegrondplan.

Via de databank moet de asbestdeskundige adviezen formuleren m.b.t. het veilig beheer van asbesthoudend materiaal. De asbestdeskundige moet een uitspraak doen over:

- tijdelijke risicobeheersmaatregelen;
- verwijderingstechnieken;
- eventuele bijkomende onderzoeken (bv. luchtmetingen).

Bij het formuleren van de adviezen neemt de asbestdeskundige de geldende wetgeving in acht voornamelijk m.b.t. milieu, asbest en welzijn.

Bestaande asbestinventarissen, niet opgesteld in het kader van het inspectieprotocol, kunnen een vertrekbasis vormen indien de asbestdeskundige ook zelf nog een plaatsbezoek uitvoert en controleert of:

- het inspectiegebied onderzocht werd;
- een correcte materiaalidentificatie werd gehanteerd;
- de uitvoering van de risico-evaluatie in de databank mogelijk is;
- de uitspraak over asbestveilige toestand mogelijk is.

Alle asbestinventarisgegevens (uitgezonderd de resultaten van de laboanalyses) die de asbestdeskundige overneemt en ingeeft in de databank om een asbestinventarisattest te bekomen, vallen onder de verantwoordelijkheid van de asbestdeskundige met betrekking tot de juistheid en volledigheid.

5.2 AFLEVERING, RAADPLEGING EN ONTSLUITING VAN EEN ASBESTINVENTARISATTEST VIA DE DATABANK

De OVAM beheert en ontsluit de databank. Op basis van de door de asbestdeskundige(n) ingegeven inspectiegegevens genereert de databank bij een volledige invoer een asbestinventarisattest. De OVAM levert vormelijk het asbestinventarisattest af als digitaal bestand maar is niet verantwoordelijk voor de juistheid van de in de databank ingevoerde asbestinventarisgegevens.

Inkorten geldigheidsduur

De asbestdeskundige kort de geldigheidsduur van het asbestinventarisattest in tot 5 jaar van zodra er sprake is van minstens één asbesthoudend materiaal met hoog materiaalrisico, zoals hierboven bepaald.

Gewijzigde toestand

De eigenaar moet het asbestinventarisattest laten actualiseren indien er sprake is van een gewijzigde toestand, zoals beschreven in artikel 5.4.15, lid 2 van het Vlarema. Ook bij andere wijzigingen kan de eigenaar een asbestdeskundige verzoeken om een actualisatie van het asbestinventarisattest uit te voeren.

De eigenaar vraagt een actualisatie aan een asbestdeskundige via een opdrachtovereenkomst, waarin minimaal de bepalingen zijn opgenomen zoals vermeld in bijlage 1.

Modaliteiten van raadpleging, ontsluiting en aflevering asbestinventarisattest

Alle eigenaars krijgen hun asbestinventarisattest in PDF-formaat van de asbestdeskundige. Voor zover de Gebouwenpas dit toelaat, kan de eigenaar, via de Gebouwenpas, zijn asbestinventarisattest raadplegen. De ontsluiting via de Gebouwenpas wordt beschreven in het decreet betreffende de Gebouwenpas. De databank voorziet een technische ontsluiting naar de Gebouwenpas.

Volgende partijen krijgen rechtstreekse toegang tot de databank voor de raadpleging, ontsluiting en/of aflevering van een asbestinventarisattest:

- persoonsgecertificeerde asbestdeskundige inventarisatie voor de door haar opgestelde asbestinventarissen en bijhorende asbestinventarisattesten en alle asbestinventarisattesten waarvoor zij aangesteld is om een actualisatie op te maken;
- een medewerker van een procesgecertificeerde bedrijf voor de door het procesgecertificeerde bedrijf opgestelde asbestinventarissen en bijhorende asbestinventarisattesten;
- een medewerker of auditeur van de certificatie-instelling voor de asbestinventarissen van de bij haar aangesloten proces- en persoonscertificaathouders en de bijhorende asbestinventarisattesten;

- een medewerker van een bij de certificatie-instelling asbest geregistreerde werkgever, zoals vermeld in artikel 5.4.11. 3° Vlarema, voor de asbestinventarissen en de bijhorende asbestinventarisatessen opgesteld voor de toegankelijke constructie met risicobouwjaar in eigendom of exploitatie van de werkgever
- een medewerker van de OVAM, hiertoe aangeduid door de administrateur-generaal.

De beveiligingsmaatregelen met betrekking tot de toegang tot de databank worden beschreven in het Certificatiereglement.

Indien een asbestdeskundige een asbestinventaris van een eigenaar wil raadplegen, dient de eigenaar deze opdracht te geven via een opdrachtovereenkomst, met de elementen vervat in bijlage 2.

5.3 VERWERKING INSPECTIEGEGEVENS IN DATABANK

De OVAM verwerkt de persoonsgegevens op grond van:

- artikel 6, eerste lid c) om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op haar rust als verweringsverantwoordelijke, zoals vastgesteld in artikel 33/10, §4 Materialendecreet;
- artikel 6, eerste lid, e) omdat dit noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan haar als verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen.

De asbestinventarisatieplicht en de daartoe behoren verwerking van de inspectiegegevens streeft volgende doelen na:

- het informeren, sensibiliseren en beschermen van gebouweigenaars, gebouwgebruikers, toezichthouders en hulpdiensten: aanwezigheid, toestand, verwijderingsmethode, indicatieve verwijderingskost;
- het bieden van een duidelijk kader rond informatieplicht om misbruik omtrent verborgen gebreken bij overdracht te vermijden;
- het identificeren van risicosituaties en risicovolle asbesthoudende materialen;
- het faciliteren van selectieve verwijdering van (risicovolle) asbesthoudende materialen bij afbraak om zo verontreiniging van bodem, puinlagen en sloopafval te vermijden;

De persoonlijke contactgegevens en het rijksregisternummer/identificatienummer van de sociale zekerheid, opgenomen in de databank, mogen maximaal bewaard worden tot een overdracht plaatsvindt, zoals bepaald in artikel 33/10, §4, vierde lid Materialendecreet.

Voor woningkenmerken blijven de gegevens bewaard tot deze niet meer nodig zijn voor de verwezenlijking van de bepalingen van deze onderafdeling 6.3 en artikel 12 Materialendecreet en de organisatie van het toezicht op en de handhaving van het asbestafbouwbeleid, vermeld in onderafdeling 6.3 en artikel 12..

De OVAM is verplicht het doel van de verwerking, de types of categorieën van de te verwerken persoonsgegevens, betrokkenen, de entiteiten waaraan en de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt, opslagperioden en aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke te vermelden in elke communicatie met de burger omtrent de persoonsgegevens opgenomen in de databank.

6 BIJLAGEN

Bijlage 1: Opdrachtformulier opmaak asbestinventaris

Opdrachtformulier opmaken asbestinventaris

1. Doel en overeenkomst opdrachtformulier

Voorliggend opdrachtformulier vormt een bijlage van het Inspectieprotocol asbestinventarisatie.

Dit opdrachtformulier verduidelijkt de rol van de opdrachtgever (eigenaar of gevolmachtigde) en de opdrachthouder (asbestdeskundige) bij het opmaken van een asbestinventaris tot het bekomen van een asbestinventarisattest aan de hand van vier delen:

- Context van het opdrachtformulier en het te bekomen asbestinventarisattest
- Uitwisseling van basisgegevens opdrachtgever en opdrachtnemer
- Optionele handelingen in geval van aanvullend onderzoek/actualisatie
- Verplichte handelingen in kader van het plaatsbezoek

De opdrachtgever vult voorliggend opdrachtformulier in en bespreekt de juistheid en volledigheid ervan met de asbestdeskundige, alvorens te ondertekenen.

De opdrachtgever brengt de gebruiker van het te onderzoeken inspectiegebied op de hoogte van de voor hem relevante aspecten van voorliggende opdracht, zoals het toegankelijk maken van het inspectiegebied, het nemen van foto's met respect voor de privacy, het nemen van monsters en het herstel ervan en het niet-destructief karakter van het onderzoek.

Met het opdrachtformulier omschrijft de opdrachtgever op volledige wijze de opdracht tot de opmaak van een asbestinventaris conform het Inspectieprotocol voor het bekomen van een asbestinventarisattest. Via het ondertekende formulier geeft de opdrachtgever aan de procesgecertificeerde asbestdeskundige het mandaat om voor het betrokken inspectiegebied een asbestinventaris op te stellen om een asbestinventarisattest te bekomen.

Dit opdrachtformulier regelt enkel de verplichtingen van de opdrachtgever en de opdrachtnemer voor zover deze een uitvoering geven aan de verplichtingen opgelegd door het Inspectieprotocol asbestinventarisatie. Het is aan de partijen zelf om dit opdrachtenformulier aan te vullen met een bijkomende overeenkomst waarin zij alle andere onderlinge verplichtingen regelen.

2. Begrippen en context van het opdrachtformulier

Hieronder worden de begrippen toegelicht die in het document gebruikt worden. Wanneer deze begrippen in het document gebruikt worden, moeten ze als dusdanig gelezen worden.

- 1° asbestdeskundige: procesgecertificeerde asbestdeskundige inventarisatie, hier de opdrachthouder;
- 2° eigenaar : volle en blote eigenaar(s);

3° opdrachtgever: persoon die het opdrachtformulier ondertekent, dit kan de eigenaar zijn of een aangeduide gevolmachtigde. Indien er sprake is van meerdere betrokken eigenaars, stelt de ondertekende eigenaar de andere eigenaar(s) op de hoogte van de opdrachtverklaring; de handtekening van één enkele eigenaar is voldoende voor het aangaan van de opdracht

4° niet-destructief onderzoek in het kader van het Inspectieprotocol asbestinventarisatie: Het opsporen en/of bemonsteren van (in theorie) waarneembare asbestverdachte materialen zonder asbestverdachte en andere materialen te demonteren of beschadigen. Schade die inherent is aan monsternames, valt onder de noemer van niet-destructief onderzoek, zolang deze schade geen risico's met zich kan meebrengen bij het verdere normale gebruik van het gebouw en zolang het monsternamepunt veilig kan worden achtergelaten. Verder omvat het onderzoek dat:

- asbesthoudende roerende goederen (behalve asbestafval) facultatief worden opgenomen in de asbestinventaris;
- wat betreft constructies, enkel constructies met risicobouwjaar (< 2001) worden onderzocht;
- er geen rekening wordt gehouden met de gebruiksgraad van het inspectiegebied voor de risico-evaluatie van asbesthoudend materiaal.

De OVAM levert een asbestinventarisatetest af, op basis van een asbestinventaris opgesteld conform de richtlijnen van het Inspectieprotocol asbestinventarisatie.

De finaliteit van een asbestinventarisatetest is een uitspraak te doen over de asbestveiligheid van het inspectiegebied.

Met klachten of vragen over de kwaliteit van de asbestinventarisatie en het asbestinventarisatetest kan de eigenaar in eerste instantie terecht bij de procesgecertificeerde asbestdeskundige. Indien dit niet leidt tot een oplossing kan een klacht worden ingediend bij de certificatie-instelling die instaat voor de kwaliteitsborging van de deskundige. De klacht moet ingediend worden via de digitale servicedesk van de OVAM. De certificatie-instelling behandelt de klacht.

De certificatie-instelling asbest bewaakt het kwaliteitsvolle gebruik van de certificaten. Hiervoor voert ze onder andere steekproefsgewijs audits uit voor uitgevoerde asbestinventarissen. Met de ondertekening van voorliggend formulier verklaart de opdrachtgever zich akkoord dat een auditeur van de certificatie-instelling een bijkomend plaatsbezoek ter controle kan uitvoeren.

3. Basisgegevens van de opdracht

3.1 Contactgegevens eigenaar en opdrachthouder

- Opdrachtgever

EIGENAAR	GEVOLMACHTIGDE (indien van toepassing)
Naam:	Naam:
Adres:	Adres:
E-mailadres:	E-mailadres:

Telefoon:	Telefoon:
<i>Indien gemeenschappelijke delen of indien de eigenaar een rechtspersoon is:</i> Naam gemeenschappelijke organisatie: KBO-nummer gemeenschappelijke organisatie:	

Is de eigenaar gebruiker van het inspectiegebied? ja/nee

Statuut eigenaar (duid aan wat van toepassing is):

- Particulier
- Sociale huisvestingsmaatschappij
- Overheid/Parastatale:
 - Vlaams Gewest
 - Lokaal/Regionaal
 - Federaal
- Onderneming
- Andere:.....

- Odrachthouder (asbestdeskundige):
 - Naam procesgecertificeerd bedrijf:
 - Adres procesgecertificeerd bedrijf:
 - BTW- of VAT-nr:.....

3.2 Bepaling van het inspectiegebied

Indien de opdracht een aanvullend destructief onderzoek betreft (niet nodig voor het bekomen van een asbestinventarisatetest) van een deel van het inspectiegebied, waarbij de overige delen niet-destructief moeten worden onderzocht, gelieve naast hoofdstuk 3.2 ook hoofdstuk 4 in te vullen.

Aard opdracht:

- Volledig niet-destructief: ja/nee
- Volledig destructief: ja/nee
- Niet-destructief en deels destructief: ja/nee

Gelieve de inspectielocatie te beschrijven:

- Straat:
- Huisnummer:
- Busnummer(s):
- Extra adresdetails:.....
- Postcode:
- Gemeente:
- Perce(e)len:
- Liggingsadres:

Indien relevant, gelieve de lokalisering specifieker te omschrijven:

- Gebouwdeel, vleugel, blok:
- Verdiepingen:

- Lokalen, ruimtes:
- Andere kenmerken:

Betreft de opdracht de opmaak van een asbestinventaris voor gemeenschappelijke delen? ja/nee

Minstens de gemeenschappelijke delen die toegankelijk zijn zonder het betreden van private ruimtes, vormen onderwerp van het inspectiegebied. De asbestdeskundige duidt in de databank ondubbelzinnig en leesbaar aan welke gemeenschappelijke delen werden onderzocht.

3.3 Eigendomsinformatie en bewijsdocumenten

De opdrachtgever bezorgt alle relevante eigendomsinformatie aan de asbestdeskundige. Het blijft de verantwoordelijkheid van de asbestdeskundige om te oordelen over de bruikbaarheid van de aangeleverde gegevens en hoe ze finaal geïnterpreteerd en gebruikt kunnen worden binnen het opmaken van de asbestinventaris.

- Bouwjaar/bouwjaar:.....
- Renovatiejaar/renovatiejaar (indien van toepassing):.....

Gelieve als opdrachtgever volgende documenten, indien relevant en indien voorhanden, als bijlage bij het opdrachtformulier te bezorgen en ondubbelzinnig afzonderlijk te benoemen:

- Blanco grondplan per gebouw per verdieping: ja/nee
- Grond- of verdieplingsplan en/of satellietfoto met aanduiding van te onderzoeken gebouwen: ja/nee
- Situatiefoto's per type lokaal: ja/nee
- Bestaande asbestonderzoeken: ja/nee
- Documenten in het kader van historische asbestverwijderingswerken: ja/nee
- Documenten in het kader van historische bouw-, afbraak-, en/of renovatiewerken: ja/nee
- Documenten aangaande beschermd erfgoed: ja/nee
 - In specifieke gevallen kunnen asbesthoudende materialen een intrinsiek of bepalend onderdeel uitmaken van de erfgoedkenmerken van constructies die een beschermd onroerend erfgoed zijn. Indien het wegnemen van deze asbesthoudende materialen een negatieve impact betekent op de erfgoedkenmerken van de constructie zijn ze niet eenvoudig bereikbaar.
- Documenten aangaande industriële installaties: ja/nee
 - Indien het wegnemen van de asbesthoudende materialen een afwijkende impact heeft ten opzichte van wat inherent is aan - of vergelijkbaar met - de impact van normale beheers- en onderhoudscycli bij industriële installaties, worden deze asbesthoudende materialen als niet eenvoudig bereikbaar beschouwd.
- Informatie aangaande ingesloten of bedekte asbest: ja/nee
 - Indien 'nee' wordt aangeduid en door de ondertekening van dit document, verklaart de eigenaar hiermee op eer niet op de hoogte te zijn van ingesloten of bedekte asbesthoudende materialen.
- Andere: ja/nee; indien ja, specificeer:.....

4. Vrijwillig, aanvullend onderzoek

Om een asbestinventarisatetest te bekomen, volstaat een niet-destructief onderzoek in het kader van het Inspectieprotocol asbestinventarisatie met het oog op een normaal gebruik van een gebouw. Indien de eigenaar vrijwillig de opdracht geeft geheel of deels aanvullend onderzoek te verrichten, zal de scope van het onderzoek verruimen.

In de context van de federale arbeidswetgeving, wenst de opdrachtgever de opdracht te verruimen met:

- roerende goederen: ja/nee
- constructies met recentere bouwjaren (> 2000): ja/nee
- ingesloten materialen indien deze in normale werkomstandigheden blootstellingsrisico kunnen veroorzaken: ja/nee
- activiteiten die blootstellingsrisico's kunnen veroorzaken: ja/nee

In de context van geplande werken of om andere redenen wenst de eigenaar de opdracht te verruimen met destructief onderzoek ter hoogte van:

- Gebouw:
- Gebouwdeel:
- Verdieping:
- Lokaal en functie lokaal:
- Toepassing die destructief mag worden onderzocht:
 - Volledige ruimte:
 - Plafond:
 - Wanden:
 - Vloer:
 - Technische installatie:
 - Schrijnwerk:
 - Dak:
 - Andere:

5. Actualisatie van een bestaand asbestinventarisatetest

Indien de opdracht een actualisatie betreft van een bestaand asbestinventarisatetest, gelieve als opdrachtgever de volgende opties die van toepassing zijn aan te duiden:

- Nummer bestaand(e) asbestinventarisatetest(en):
- Splitsing van bestaand asbestinventarisatetest: ja/nee
 - De lokalisatiegegevens over het nieuw te bekomen attest worden ingevuld in hoofdstuk 3.2.
- Actualisatie bestaand asbestinventarisatetest omdat er nieuwe asbesthoudende materialen zijn aangetroffen (= gewijzigde toestand): ja/nee
- Actualisatie bestaand asbestinventarisatetest omdat, na uitvoering van werken, het gehele inspectiegebied kan beschouwd worden als asbestveilig (= gewijzigde toestand): ja/nee
- Actualisatie bestaand asbestinventarisatetest omdat door een calamiteit of incident de toestand van de asbesthoudende materialen zichtbaar is veranderd (= gewijzigde toestand): ja/nee
- Actualisatie bestaand asbestinventarisatetest omdat bepaalde middellangetermijn- of permanente beperkingen werden opgeheven: ja/nee

6. Verplichte handelingen en onderzoeksbeperkingen

De opdrachtgever voorziet om het inspectiegebied toegankelijk te maken, zodat de asbestdeskundige de inventarisatie van de verschillende ruimtes met zo weinig als mogelijk onderzoeksbeperkingen kan uitvoeren. Het Inspectieprotocol asbestinventarisatie geeft mee welke verplichte handelingen een asbestdeskundige moet uitvoeren tijdens de asbestinventarisatie. Essentieel hierbij is het niet-destructief onderzoek. Waarneembare asbestverdachte materialen kunnen alsnog niet vast te stellen zijn of onvoldoende inspecteerbaar zijn. Mogelijke oorzaken hiervan zijn onderzoeksbeperkingen, zoals onveilige situaties, hoogtes, materiaal in opslag, overwoekerende vegetatie of slotvaste deuren. De opdrachtgever vermijdt, als voorbereiding voor het plaatsbezoek, zoveel als mogelijk onderzoeksbeperkingen. Bij het constateren van kortetermijnonderzoeksbeperkingen is het niet mogelijk om de asbestinventaris te finaliseren in de databank alvorens de opdrachtgever deze heeft verholpen. De asbestdeskundige bespreekt het verhelpen van deze kortetermijnonderzoeksbeperking met de opdrachtgever.

Voor de opmaak van een asbestinventaris en het bekomen van een asbestinventarisattest, dient de asbestdeskundige situeringsfoto's en detailfoto's te nemen en op te laden in de databank van OVAM. Indien van toepassing, betreffen deze foto's afbeeldingen van (asbestverdachte) materialen, onderzoeksbeperkingen, overzichtsfoto's per binnen- en buitenruimte en situationele verduidelijkingen.

De asbestdeskundige moet, op een redelijke wijze en met begrip voor de privacy van anderen, zoveel als mogelijk de volgende elementen vermijden op de fotoafbeelding:

- (afbeeldingen van) personen;
- (huis)dieren;
- verwijzingen naar private of publieke bedrijven en organisaties;
- persoonlijke materialen.

De foto's dienen uitsluitend te worden gebruikt in het kader van de asbestinventarisatie.

De opdrachtgever wordt aanbevolen om persoonlijke elementen te verwijderen of verbergen vooraf aan het plaatsbezoek, zolang dit geen asbestverdachte materialen betreffen en zolang dit niet leidt of niet kan leiden tot onderzoeksbeperkingen. Hij brengt ook de gebruiker van de constructie op de hoogte van deze fotorichtlijnen. Door het ondertekenen van dit opdrachtformulier, gaat de opdrachtgever akkoord met de hierboven beschreven uitvoeringsmodaliteiten.

7. Monsternames

De asbestdeskundige is verplicht tot monstername in de gevallen beschreven in het Inspectieprotocol asbestinventarisatie. De monstername gebeurt onder de noemer van niet-destructief onderzoek op een veilige manier waarbij er geen bijkomende risico's worden veroorzaakt voor het verdere normale gebruik van de constructie en er geen bijkomende risico's worden veroorzaakt of achtergelaten door onjuiste monstername voor het verdere normale gebruik van de constructie. De asbestdeskundige zal het monsternamepunt duurzaam fixeren of inkapselen.

De asbestdeskundige is niet verplicht het monsternamepunt esthetisch te herstellen en hiervoor de nodige (vul)materialen bij te hebben. Indien de eigenaar het monsternamepunt later wenst te herstellen (opvullen, verven), dient het materiaal dat werd gebruikt om de locatie duurzaam in te kapselen, omzichtig en met bevochtiging te worden verwijderd. De asbestdeskundige bezorgt hierover de nodige informatie aan de

opdrachtgever, indien hij daarnaar vraagt. Indien de opdrachtgever een monstername wenst van een materiaal waarbij schade kan worden veroorzaakt die niet inherent is aan de monstername, dan wordt dit aangevraagd onder hoofdstuk 4.

Opgemaakt in 2 exemplaren te....., op.....

Naam en handtekening opdrachtgever

Naam en
handtekening opdrachthouder

Bijlage 2: Opdrachtformulier raadplegen asbestinventaris

Opdrachtformulier inzage asbestinventaris

1. Doel en overeenkomst opdrachtformulier

Met voorliggend opdrachtformulier geeft de opdrachtgever (eigenaar of zijn gevolmachtigde) de toestemming aan de opdrachthouder (procesgecertificeerd asbestdeskundige) een reeds uitgevoerde asbestinventaris te consulteren in de databank asbestinventaris.

2. Basisgegevens van de opdracht

2.1 Nummer asbestinventarisattest

.....

2.2 Contactgegevens aanvrager en eigenaar

- Aanvrager (asbestdeskundige):
 - Naam procesgecertificeerd bedrijf:
 - Adres procesgecertificeerd bedrijf:
 - Aansluitingsnummer procesgecertificeerd bedrijf bij certificatie-instelling:
- Eigenaar:

EIGENAAR	GEVOLMACHTIGDE (indien van toepassing)
Naam:	Naam:
Adres:	Adres:
E-mailadres:	E-mailadres:
Telefoon:	Telefoon:
<i>Indien gemeenschappelijke delen of indien de eigenaar een rechtspersoon is:</i> Naam gemeenschappelijke organisatie:	
KBO-nummer gemeenschappelijke organisatie:	

Indien er sprake is van meerdere betrokken eigenaars, dan stelt de ondertekende eigenaar de andere eigenaar(s) op de hoogte van de opdrachtverklaring. De handtekening van één enkele eigenaar is voldoende voor het aangaan van de opdracht.

2.3 Reden tot raadpleging

.....

Opgemaakt in 2 exemplaren te.....,
op.....

naam en handtekening aanvrager

naam en handtekening eigenaar

Gezien om gevoegd te worden bij het ministerieel besluit van 1 april 2022 tot goedkeuring van het inspectieprotocol asbestinventarisatie

Brussel,

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR